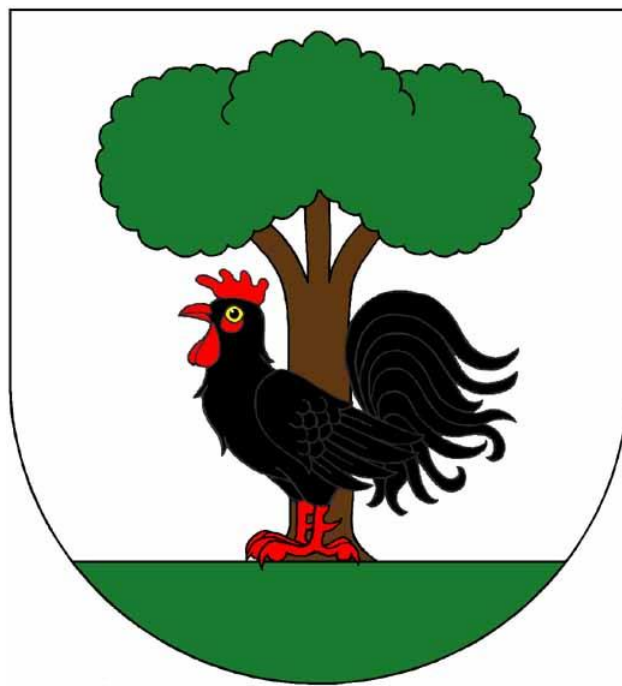

PROGRAM ROZVOJE OBCE STARÉ ŽDÁNICE

NA OBDOBÍ 2025 - 2030
AKTUALIZACE K 23.4.2025

Tento dokument byl zpracován a aktualizován společnými silami občanů,
zastupitelů a obecního úřadu.

Dokument byl schválen Zastupitelstvem obce Staré Ždánice dne
23.4.2025, usnesením č. 6/21Z/2025.

1. Úvod

Program rozvoje obce Staré Ždánice je strategický dokument, jehož cílem je stanovit směr, jakým se má obec v následujících letech rozvíjet. Vychází z analýzy současného stavu, potřeb občanů a potenciálu obce. Slouží jako nástroj pro rozhodování zastupitelstva, podklad pro získávání dotačních prostředků a motivaci ke spolupráci s veřejností a partnery.

2. Analýza současného stavu

Území

Obec Staré Ždánice se nachází v okrese Pardubice, v Pardubickém kraji na spojnici dvou krajských měst – Pardubice a Hradec Králové.

Katastrální území Staré Ždánice, do kterého nezasahuje žádné chráněné území či zóna, má rozlohu přibližně 5,74 km² a sousedí s následujícími katastrálními územími:

- Stéblová – 7,84 km²
- Dolany u Pardubic – 6,46 km²
- Krásnice – 1,88 km²
- Čeperka – 11,33 km²
- Osice – 4,32 km²
- Plch – 0,96 km²
- Podůlšany – 3,34 km²

Leží na silnici II/333, která spojuje Lázně Bohdaneč a Hradec Králové. Významné je napojení obce Staré Ždánice na dálnici D11, kdy nejbližší sjezd z D11 (Exit 68 – Lázně Bohdaneč/ Staré Ždánice) cca 2 km od obce, zajistí rychlé a pohodlné spojení do

- Pardubic (~10 minut)
- Hradce Králové (~10–15 minut)
- Prahy (~60 minut)

Napojení na D11 je pro Staré Ždánice velkou výhodou – posiluje regionální propojení, ekonomiku a zvyšuje atraktivitu obce pro nové obyvatele i podnikatele.

Obec Staré Ždánice leží v nížinné krajině Polabí v nadmořské výšce cca 220 m n. m. Je známá svou rovinnou až mírně zvlněnou krajinou, úrodnou půdou, kdy převládají černozemě a hnědozemě s bohatou zemědělskou tradicí. Území je typické mozaikou polí, luk, vodních ploch a menších lesíků.

Nachází v oblasti s bohatou vodní infrastrukturou, která má historický i rekreační význam.

Obcí protéká jeden z nejvýznamnějších vodních kanálů své doby ve střední Evropě - Opatovický kanál. Zadavatelem výstavby byl jeden z nejvýznamnějších českých šlechticů té doby, Vilém z Pernštejna. Jedná se o historické technické dílo z konce 15. století s původním účelem zásobovat vodou rybníky a mlýny na území panství Opatovického kláštera a později Pernštejnů.

Dnes je velmi oblíbený mezi cyklisty a turisty – vede podél něj cyklostezka a slouží především rekreačním a krajinotvorným účelům.

Historie

První zmínka o obci pochází z roku 1339, ale archeologické nálezy naznačují osídlení už v 11.–12. století. Hlavním důvodem osídlení byla velmi úrodná půda v Polabí a strategická poloha mezi dnešními Pardubicemi a Hradcem Králové.

V období vrcholného středověku byla obec majetkem vladyků ze Ždánic, kteří zde měli tvrz. Tato později přešla pod Opatovický klášter, což znamenalo klidnější a duchovně orientované období.

Historický vývoj se promítá do architektury a místních tradic – např. kostel sv. Václava nese památku na gotické kořeny a klášterní vliv. První písemná zmínka o kostele pochází z roku 1358, kdy byl farním kostelem. Stavba byla postavena kolem roku 1370 na místě původního románského dřevěného kostelíka. V průběhu let procházela stavba významnými stavebními úpravami, které odrážely jednotlivé architektonické styly. V gotické fázi – 1. pol. 16. století byla loď kostela zaklenuta křížovou klenbou a byla přistavěna severní předsíň. Na přelomu 15. a 16. století byla přistavěna věž s cimbuřím a západní portál – renesanční úpravy. V první polovině 17. století probíhala raně barokní přestavba kostela a v 19. a počátkem 20. století byly provedeny opravy a úpravy, které daly kostelu jeho dnešní podobu.

Za Viléma z Pernštejna došlo k rozmachu vodního hospodářství, výstavbě Opatovického kanálu a rozvoji rybníkářství a mlýnů. Opatovický kanál je dodnes funkční a byl klíčový pro hospodářský růst regionu.

Významnou osobností Starých Ždánic a československé meziválečné politiky byl Jindřich Žilka (1886–1942). Zde se narodil a celý svůj život spojil s rozvojem obce. Byl aktivním členem Agrární strany, poslancem Národního shromáždění a ústředním tajemníkem strany. Ve 2. světové válce byl popraven nacisty za účast v odboji.

Jindřich Žilka se zasloužil o modernizaci Starých Ždánic. V jeho období byly vybudovány nové silnice, chodníky, dešťová kanalizace a odbahněny rybníky. Založil městský park a podpořil výstavbu obecního hostince s kulturním sálem. Také pomohl s výstavbou fotbalového hřiště a pravidelně zásoboval místní fotbalisty sportovním vybavením.

V budově bývalého obecního úřadu, kterou Žilka nechal postavit ve 30. letech 20. století, dnes sídlí malé muzeum věnované jeho životu a odkazu. Návštěvníci zde mohou vidět dobové fotografie, dokumenty, jako je oddací list či vojenský průkaz, a další artefakty z jeho života.

V roce 2017 byla na budově obecního úřadu odhalena pamětní deska Jindřicha Žilky, která připomíná jeho význam pro obec a jeho oběť za svobodu. Dále se ve Starých Ždánicích nachází kenotaf – památník věnovaný jeho památce.

Díky všem těmto iniciativám je odkaz Jindřicha Žilky stále živý a připomíná jeho nezměrný přínos pro rozvoj Starých Ždánic.

Zachováním venkovskému charakteru obce se Staré Ždánice stávají žádanou lokalitou pro bydlení – kombinují venkovský klid a městskou dostupnost, což přitahuje mladé rodiny i drobné podnikatele.

Obyvatelstvo

Demografická situace

Obec **Staré Ždánice** se nachází v okrese Pardubice a v posledních letech vykazuje stabilní počet obyvatel. Podle dostupných údajů z roku 2024 má obec **728 obyvatel**.

Vývoj počtu obyvatel (2010–2024)

Rok	Počet obyvatel
2024	728
2023	724
2022	698
2021	691
2020	671
2019	677
2018	676
2017	703
2016	708
2015	724
2014	742
2013	770
2012	701
2011	682
2010	669

Tento trend naznačuje mírný nárůst počtu obyvatel v posledních letech, což může být ovlivněno různými faktory, včetně migrace a demografických změn.

Věková struktura obyvatelstva (2024)

Věková skupina	Počet obyvatel
0–14 let	106

Věková skupina	Počet obyvatel
15–64 let	475
65 a více let	147

Tato struktura naznačuje, že obec má stabilní základnu mladších a středně starších obyvatel, což je pozitivní pro její dlouhodobou udržitelnost.

Předpokládaný vývoj

S ohledem na současné demografické trendy lze očekávat, že podíl seniorů v obci bude v následujících letech růst, což je typické pro venkovské oblasti s nižší mírou migrace mladších obyvatel. Současně by mohl zůstat stabilní nebo mírně růst podíl dětí, pokud se podaří udržet místní školství a nabídku pro mladé rodiny.

Sociální situace v obci

Obec **Staré Ždánice** na Pardubicku v minulosti čelila problémům spojeným se sociálním vyloučením. V roce 2012 byly na okraji obce přestavěny dvě budovy na bytové domy, které obývalo přibližně 30 sociálně slabých rodin (cca 150 obyvatel), převážně romské národnosti. Většina nájemníků byla bez práce a žila pouze z dávek. Místní obyvatelé si stěžovali na noční hluk, slovní napadání a problémy s kanalizací a svozem odpadků.

Majitel nemovitostí se později dostal do ekonomických problémů. Do řešení situace se následně aktivně zapojila obec, v roce 2014 byla ubytovna vyklizena a zakoupena obcí ve veřejné dražbě s cílem zabránit návratu problémových obyvatel.

V současnosti již žádná sociálně vyloučená lokalita v obci neexistuje. Obec Staré Ždánice se tedy v současnosti nachází v situaci bez přítomnosti sociálně slabých obyvatel či skupin.

Spolková, osvětová a informační činnost

Obec Staré Ždánice se může pochlubit bohatým spolkovým životem, který zahrnuje širokou škálu aktivit pro všechny věkové skupiny. Spolky, podporované ze strany obce především poskytnutí finančních prostředků, zázemím a také propagací, se zaměřují na sport, kulturu, tradice a ochranu přírody.

TJ Sokol Staré Ždánice, sportovní spolek zaměřený na fotbal.

Myslivecký spolek Zálesek, spolek zaměřený na ochranu přírody a myslivost.

Sbor dobrovolných hasičů, spolek zaměřený na ochranu obyvatelstva a majetku před požáry a jinými mimořádnými událostmi

Základní škola a mateřská škola, vzdělávací instituce s bohatou nabídkou zájmových a kulturních kroužků

V oblasti kulturní zajišťuje obec ve spolupráci se SPOZ (Sbor pro občanské záležitosti), zástupci spolků a aktivních dobrovolníků ze strany občanů mnoho zajímavých kulturních akcí v průběhu celého roku. Akce jsou většinou tematicky propojeny s událostmi typickými pro roční období:

Leden

- Obecní, hasičský, myslivecký ples
- Tříkrálová sbírka
- Turnaj v ping pongu

Únor

- Dětský maškarní karneval
- Odpoledne pro deskové hry

Březen

- MDŽ – taneční zábava
- Komunitní akce – zdravé vaření, keramika, přednášky
- Noc s Andersenem – ve spolupráci se Základní školou a obecní knihovnou

Duben

- Uklidíme Česko
- Velikonoční jarmark
- Pálení čarodějnic

Květen

- Staročeské máje
- Rozkvetlé Staré Ždánice

Červen

- Dětský den
- Promítání - letní kino
- Rybářské závody

Červenec

- Příměstský tábor pro děti

Srpen

- Loučení s prázdninami
- Promítání – letní kino

Září

- Turnaj v nohejbale
- Výlov rybníka

Říjen

- Dlabání dýni
- Společenské akce – Zámeček

Listopad

- Posezení s hudbou pro občany v důchodovém věku

Prosinec

- Mikulášská nadílka
- Poděkování lidem, kteří pomáhají obci
- Rozsvícení vánočního stromu

Pro informování občanů v obci jsou využívány různá komunikační média a to i s ohledem na možnosti jejich využívání.

K předávání informací typu fotbalové utkání, veřejná zasedání obecního zastupitelstva, zprávy týkající se různých mimořádných situací využívá obec obecního rozhlasu.

Ždánický zpravodaj je tištěný časopis, který vychází 2 x ročně v barevné úpravě a je distribuován do schránek občanů.

Dále obec spravuje své webové stránky, kde ve strukturovaném členění jsou uvedeny jak povinné, tak informativní aktuality obecního charakteru.

A v nedávné době obec, zvláště pro oslovení občanů využívající aktivně své mobilní telefony, založili fb stránku, kde jsou nejdůležitější informace, které se vážou ke každodennímu životu v obci.

Hospodářství

Obec Staré Ždánice vykazuje charakteristiku přechodu od tradičního venkovského hospodářství k příměstské zástavbě, což ovlivňuje její současné hospodářství.

Obec se nachází v oblasti intenzivně využívané zemědělsky, přičemž převládá rostlinná produkce. Většina pozemků je zorněná a meliorovaná. Po roce 1989 začali v území podnikat soukromí zemědělci – restituenti. Aktivita novodobé zemědělské výroby velkovýrobního charakteru jsou soustředěny východně od obce. Předpokládá se, že koncentrovaná zemědělská výroba se v zástavbě dále již rozvíjet nebude a uvolněné prostory venkovského osídlení lze následně využít pro jiný druh podnikání, například výroby nevyžadující pásma hygienické ochrany.

Původní venkovské statky byly postupně přeměněny na objekty sloužící především pro bydlení, což vedlo k vymizení podoby venkovského hospodářského stavení s klasickou předzahrádkou. Současná podoba rodinného domu je dána důsledkem změny stylu života obyvatel vesnice, charakterizované převahou funkce bydlení nad funkcí hospodářskou. Zástavba tak začíná přebírat výraz příměstské zástavby rodinných domů s charakterem příměstské vilové zástavby.

Charakteristiku klíčových subjektů obce tvoří veřejné instituce, kulturní a vzdělávací organizace, podnikatelské subjekty a občanská sdružení.

Veřejné instituce

- Obecní úřad Staré Ždánice
Centrální orgán místní samosprávy, zajišťující správu obce, komunikaci s občany a rozvojové projekty. Kontaktní údaje:
 - Adresa: Staré Ždánice 11, 533 44 Staré Ždánice
 - Telefon: +420 466 510 570
 - E-mail: podatelna@starezdanice.cz
 - Web: www.starezdanice.cz
- Základní škola
Školní zařízení poskytující vzdělání pro děti z obce a okolí. Nabízí kroužky zaměřené na tělesný a duchovní rozvoj, s důrazem na tradice.
- Mateřská škola
Vzdělávací instituce, která klade důraz na individuální přístup a kreativitu dětí a zahrnuje některém alternativní prvky.

Místní podnikatelské subjekty

V obci působí několik soukromých firem např.:

- EXVER FOOD s.r.o. – velkoobchod potravin
- Vrata a brány s.r.o. - výroba a prodej vrat a bran
- Vladimír Mádlo – výroba motorových rogal
- Autoopravna AK servis Aleš Kněžour
- Lesoškolky – Jaromír Rejl
- Stavební firma Jiří Pavelka
- Jezdecký klub Staré Ždánice – organizace jezdeckých aktivit
- COOP Jednota – prodej potravin a smíšeného zboží
- Česká pošta, pobočka Staré Ždánice – poštovní služby

Tyto podniky poskytují pracovní příležitosti a podporují místní ekonomiku

Klíčové subjekty doplňují Spolky a zájmové organizace evidované v obci Staré Ždánice.

Trh práce v obci Staré Ždánice je charakterizován dostupností pracovních míst v oblasti maloobchodu a služeb, s možností dojíždění za zaměstnáním do okolních měst.

Obec Staré Ždánice v Pardubickém kraji vykazuje rozmanitou strukturu ekonomicky aktivních obyvatel, zahrnující zaměstnance, osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ) a zemědělce. Přesné údaje o počtu ekonomicky aktivních obyvatel nejsou veřejně dostupné, nicméně lze poskytnout přehled o ekonomických subjektech v obci.

Struktura ekonomických subjektů

Podle dostupných údajů má obec 138 ekonomických subjektů, z nichž:

- 18 obchodních společností (včetně akciové společnosti),
- 109 živnostníků (OSVČ)
- 5 spolků

- 3 subjekty podle jiných právních předpisů
- 3 zahraniční fyzické osoby

Zemědělská výroba je soustředěna především na rostlinnou produkci, přičemž většina pozemků je zorněná a meliorovaná. Po roce 1989 začali v území podnikat soukromí zemědělci-restituenti. Předpokládá se, že koncentrovaná zemědělská výroba se v zástavbě dále již rozvíjet nebude, a uvolněné prostory venkovského osídlení lze následně využít pro určité druhy podnikání, např. výroby nevyžadující pásmo hygienické ochrany.

Vzhledem k absenci podrobných historických dat o vývoji struktury ekonomicky aktivních obyvatel v obci lze konstatovat, že:

- Obec má stabilní počet ekonomických subjektů.
- Vzhledem k poloze obce u dálnice D11 a silnic II. a III. třídy je pravděpodobné, že část obyvatel dojíždí za prací do Pardubic, Hradce Králové nebo okolních obcí.
- Obec se vyznačuje příměstským charakterem zástavby, což může ovlivnit strukturu pracovních příležitostí a podnikatelských aktivit.

Infrastruktura

Dopravní infrastruktura

Obec je napojena na nadřazený dopravní skelet, což umožňuje snadnou dostupnost do okolních měst, jako jsou Pardubice a Hradec Králové. Veřejná doprava je zajištěna autobusovými linkami, které propojují Staré Ždánice s okolními obcemi a městy.

Technická infrastruktura

Staré Ždánice jsou vybaveny základní technickou infrastrukturou:

- Vodovodní síť: Obec je napojena na přírodní vodovodní řad, který zajišťuje zásobování pitnou vodou.
- Plynovod: Přes obec vede vysokotlaký plynovod s regulační stanicí, což umožňuje plynofikaci domácností a podniků.
- Elektrická energie: Distribuce elektrické energie je zajištěna nadzemním vedením vysokého napětí a trafostanicemi.
- Telekomunikační síť: Obec je pokryta základními telekomunikačními službami, včetně pevných linek, mobilního signálu a bezdrátového internetu.

Občanská vybavenost

Obec Staré Ždánice je zřizovatelem Základní školy a Mateřské školy Staré Ždánice. Škola ve Starých Ždánicích je malá venkovská škola s více než stopadesátiletou historií. Jedná se o typ malotřídní školy (1 – 5 třída), která již několik let nabízí kvalitní vzdělání, rodinnou atmosféru a individuální přístup ke každému dítěti. V budově základní školy je tělocvična.

Na druhý stupeň základní školy dojíždějí žáci obvykle do Osic, Lázní Bohdaneč, Pardubic Polabin nebo Hradce Králové Kukleny.

Školka je tvořena dvěma třídami, ve kterých jsou děti věkově smíšené. Kapacita školky je 50 dětí.

V letošním roce je plánována rekonstrukce bývalé fary, která by od příštího roku měla sloužit pro potřeby dětské skupiny.

Obecní úřad sídlí v budově v centru obce. V horní části budovy je zřízeno malé muzeum, které se zaměřuje především na život a činnosti poslance agrární strany Ing. Jindřicha Žilky, který byl významnou osobností naší obce a velmi se zasadil o výstavbu a modernizaci obce ve 30. a 40. letech 20. století. V budově je také obecní knihovna a jsou zde prostory pro výjezdní ordinaci praktické lékařky, která dojíždí 1x měsíčně z Lázní Bohdaneč.

Obecní hostinec s tanečním sálem je v těsné blízkosti obecního úřadu.

V centru obce se nachází dětské hřiště s klidovou zónou, venkovní tělocvičnou s cvičebními prvky Colmex, krytým pískovištěm a sousedskou knihovnou. U hřiště je infopoint se zónou Wifi free, který umožňuje kryté posezení pro návštěvníky tohoto prostranství. Prostory jsou také využívány při promítání letního kina (2x ročně).

V blízkosti rybníku Koňák, který s rybníkem Koupaliště tvoří soustavu s unikátním systémem napouštění, je udržovaný park, ve kterém byly v nedávné době obnoveny původní historické cesty včetně zálivů, ve kterých jsou nové lavičky. Po celé obci je umístěno několik laviček a odpadkových košů.

V centru obce je Hasičská zbrojnice, která nedávno prošla významnou rekonstrukcí a poskytuje důstojné a moderní zázemí pro členy Sboru dobrovolných hasičů (JPO3). Vedle hasičárny je multifunkční hřiště pro nohejbal, volejbal, tenis apod., včetně sociálního zázemí. U hřiště je také kiosek, kde je možné zajistit občerstvení při sportovních turnajích a společenských akcích.

V obci je další dětské hřiště s lanovou věží, skluzavkou a tubusem, kterým mohou děti prolézat.

V blízkosti rybníka Koupaliště je fotbalové hřiště se zázemím, které se pravidelně využívá pro fotbalové zápasy. Na hřišti v současné době také trénuje smíšené družstvo fotbalové přípravy.

Významným kulturním střediskem se stává budova Zámečku, který je ve vlastnictví soukromé osoby. Konají se zde kulturní akce – koncerty a setkání s umělci. V letošním roce se zde budou konat dvě svatby.

V obci je prosperující prodejna COOP Jednota, kosmetika, pedikúra a manikúra, kadeřnictví, autoservis, jezdecký klub, velkoobchod potravin EXVER FOOD s.r.o., výroba a prodej vrat a bran Vrata a brány s.r.o., Lesoškolka – Jaromír Rejl, Stavební firma Jiří Pavelka, zahradnictví a návrh zahrad Václav Lachman, výroba motorových rogal Vladimír Mádlo.

V obci je pobočka České pošty a telefonní ústředna.

Obec je plynofikována. Je zde obecní vodovod, biologická čistírna odpadních vod a tlaková kanalizace, veřejné LED osvětlení a obecní rozhlas.

Významnou funkci má v životě naší obce Kostel sv. Václava, ve kterém se pravidelně konají mše. Zvonice je osazena unikátním funkčním zvonem, který je obsluhován ručně a svolává věřící k bohoslužbám. U kostela se rozkládá hřbitov s hřbitovní zdí, která je chráněnou památkou. Vedle kostela je budova bývalé fary s přilehlými budovami a pozemky, které se v nedávné době podařilo získat obci do vlastnictví.

Co se týká dopravy, leží Staré Ždánice na strategicky výhodném místě – mezi Pardubicemi a Hradcem Králové. Jednoduše je možné se napojit na rychlostní silnici mezi těmito dvěma krajskými městy. Rovněž napojení na dálnici D11 směrem na Prahu a opačný směr je rychlé a nekomplikované.

V obci jsou tři autobusové zastávky v obou směrech. Je zde autobusové spojení na lince Pardubice, Srch, Dobřenice. Další linka obsluhuje Přelouč, Lázně Bohdaneč a Hradec Králové.

Spojení do Hradce Králové a Lázní Bohdaneč je zajištěno i o víkendu. V Lázních Bohdaneč je možné využít MHD spojení do Pardubic.

Nejbližší vlaková zastávka je ve Stéblové cca 4 km od obce.

V budoucnu se uvažuje o realizaci cyklostezky ze Starých Ždánic do obce Plch (resp. Osice).

Životní prostředí

Oblast Starých Ždánic je zajímavá z hlediska životního prostředí díky své poloze. Vykazuje charakter polabské nížiny. Obec leží částečně mezi poli s menším podílem zalesněného území a remízků. V bezprostřední blízkosti se nachází písničky Oplatil, Stéblová, Týnišť a Gigant. Většina z nich vznikla při těžbě štěrkopísku a v některých se písek těží doposud.

Vodní plochy jsou zejména po opuštění těžaři významnými pro hnízdění a tah nejenom vodního ptactva. Můžeme zde pozorovat několik druhů kachen, hus (př. běločelá, husice liščí), labutí (velká), lysky, potápky, kormorány, morčáky, břehule, ledňáčky a mnohé další.

V okolí vodních ploch můžeme spatřit motáky, orli, kánata, ... Vyskytují se zde i brodiví – zejména volavky a čápi. Na polích v okolí obce byla pozorována vzácná labuť malá.

Vodní plochy slouží pro rekreaci, rybaření a vodní sporty.

Ve vzdálenějším okolí od obce se nacházejí lesy lužního charakteru zejména smíšené - s výskytem dubu, buku, smrku a borovice. V lesích a na polích se vyskytuje zejména prase divoké, srnčí, v menší míře bažanti a zajíci.

V obci probíhá občasná výsadba okrasných i ovocných stromů. Slouží zejména ke zvelebení obce, zastínění chodníků a zvýšení podílu zeleně přímo v obci. Bylo zbudováno několik trvalkových záhonů – zejména před prodejnou a v části směrem na Dolany. Výsadba dalších záhonů je plánovaná i v nejbližší době.

Sečení travníků včetně sběru posekané travní hmoty je prováděna zejména v částech obce, kde se na travnaté ploše pohybují zejména děti nebo občané (hřiště, okolí rybníků, apod). Část travníků se seká bez sběru, ponechaná tráva slouží jako mulč. Část travního porostu je sekána méně často tak, aby poskytovala úkryt a potravu hmyzu a umožňovala vysemenění rostlin.

V obci v minulosti proběhla rekonstrukce veřejného osvětlení. V téměř celé vesnici je tedy nyní LED osvětlení

V letošním roce bude realizováno zbudování fotovoltaiky, která bude umístěna na obecních budovách – ČOV a mateřské školce. Ta bude sloužit jako zdroj energie pro potřeby obce.

V obci byla v minulém stolení vybudována soustava dvou rybníků včetně napájení. Nedávno proběhla rekonstrukce celého systému, kdy bylo obnoveno napouštění vody v rybnících včetně možnosti regulace hladin. V rybnících žijí zejména kapři, bělice, štiky, amuři, karasi a další. Vyskytují se zde i říční škeble. Po zbudování ČOV a tlakové kanalizace došlo k významnému pročištění Ždánické stoky. Po mnoha letech v ní byli znovu pozorováni raci.

Nejbližším znečišťovatelem ovzduší v okolí Starých Ždánic je Elektrárna Opatovice, která leží cca 10 km od obce. Je klíčovým výrobcem a dodavatelem elektřiny a tepla, pro královéhradecký a pardubický region. Elektrárna se snaží zlepšovat environmentální profil a snižovat znečišťování na nejnížší možnou míru.

Dalším znečišťovatelem může být Agrodruštvo Klas Kříčeň, které hospodaří na polích na katastru obce. V menší míře se vyskytuje prašnost a zápach při ošetřování polí.

V posledních letech se výrazně snížilo znečišťování ovzduší z lokálních topenišť, kdy část obyvatel využívá ve větší míře fotovoltaiku a jiné alternativní zdroje energie.

Obec je vlastníkem biologické čistírny odpadních vod a tlakové kanalizace. Technologie ČOV zahrnuje mechanické předčištění, biologické čištění pomocí aktivovaného kalu a následné dosazování vyčištěné vody. Čistírna je navržena pro specifické potřeby a velikost obce.

V současné době je ČOV na maximu svého využití. Do budoucna je plánovaná rekonstrukce s významným rozšířením tak, aby pokryla požadavky budoucí plánované výstavby.

V obci je zajištěn svoz komunálního odpadu na základě uzavřené smlouvy se společností SOP a.s. Přelouč. Každá nemovitost má k dispozici sběrné nádoby na komunální odpad, který je pravidelně 1 x za 14 dní vyvážen.

Prostřednictvím pytlového svozu je v pravidelných intervalech zajištěn odvoz tříděného odpadu – papír a plasty. Pro sběr kovu, skla, textilu a jedlých olejů jsou po obci rozmístěny sběrné nádoby, které firmy odvázejí buď v pravidelných intervalech, nebo na požádání po naplnění nádob.

Dvakrát za rok obec organizuje ve spolupráci s SDH, dobrovolníky a odpadovou firmou svoz velkoobjemového a nebezpečného odpadu

Ve spolupráci s Agrodruštvo Klas Kříčeň je zajištěn pro občany prostor pro ukládání biologického odpadu v blízkosti obce.

Správa obce

Obec staré Ždánice má 7 zastupitelů tj. starostu, místostarostu a 5 řadových zastupitelů. Všichni včetně starosty a místostarosty jsou neuvolnění.

Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta, účetní/referentka a administrativní pracovníce. Staré Ždánice nemají radu obce.

Úřední hodiny účetní/referentky jsou v pondělí a ve středu od 8 – 10 h a od 14 -18 h. Úřední hodiny starosty jsou v pondělí a ve středu od 16 – 18 h.

V obci působí finanční výbor – 3 členové, kontrolní výbor – 3 členové a školní výbor – 3 členové.

Rozpočet obce schvaluje zastupitelstvo.

Územní plán byl vydán v dubnu 2022.

3. Strategická vize

„Staré Ždánice – klidná, bezpečná a udržitelná obec s kvalitním zázemím pro život všech generací, která zachovává venkovský charakter a podporuje komunitní život.“

Strategické cíle a opatření

I) Společenský, kulturní a sportovní život

- a) Podpora stávajících a tradičních společenských, kulturních, sportovních a vzdělávacích akcí a aktivit formou finančních příspěvků a darů a poskytováním zázemí na sportovištích, obecním sále a dalších obecních prostorách. Jedná se především o tyto akce:
 - Staročeské máje;
 - Dětský den;
 - Nohejbalový turnaj;
 - Dlabání dýní – strašidelné Ždánice;
 - Letní kino;
 - Uklidme Česko;
 - Rybářské závody;
 - Výlov rybníka;
 - Velikonoční jarmark;
 - Turnaj v ping pongu;
 - Cvičení v tělocvičně základní školy;
 - Pálení čarodějnic;
 - Poděkování lidem, kteří dobrovolně pomáhají obci;
 - Setkávání s důchodci a hudbou;
 - Noc s Andersenem;
 - Příměstský tábor ro děti;
 - Plesy a zábavy;
 - Vítání občánků;
 - Blahopřání k významným životním jubileím
- b) Podpora pravidelných sportovních činností, které se věnují mládeži formou finančních příspěvků a darů a poskytováním zázemí na sportovištích, obecním sále a dalších obecních prostorách. Jedná se především o podporu oddílu kopané TJ Sokol Staré Ždánice.
- c) Podpora Sboru dobrovolných hasičů formou finančních příspěvků a darů a poskytováním zázemí v obecním sále a dalších obecních prostorách.
- d) Podpora činnosti Mysliveckého spolku Zálesek formou finančních příspěvků a darů a poskytováním zázemí v obecním sále.
- e) Vytváření podmínek pro nové akce a aktivity formou finančních příspěvků a darů a poskytováním zázemí na sportovištích, obecním sále a dalších obecních prostorách. Možné nové aktivity jsou komunitní činnosti typu vaření, keramické vyrábění apod., přednášky, vzdělávací kurzy, ochotnické divadlo.

II) Péče o obecní majetek

- a) Oprava vjezdů ze silnice směrem na Dolany. Umístění stavby pozemky p.č. 1055, 1056, 641. Předpokládané náklady 0,8 mil. Kč. Předpokládaný termín realizace 2027. Pozemky jsou doposud ve vlastnictví Pardubického kraje.
- b) Provedení rekonstrukce ostatní komunikace směrem k ČOV. Umístění stavby pozemky p.č. 79/3, 79/4, 79/5. První část u bytovky bude realizována v roce 2025. Předpokládané náklady 0,5 mil. Kč; předpokládaná dotace od Pardubického kraje 125 tis. Kč. Předpokládaný termín realizace druhé části 2027, předpokládané náklady 2 mil. Kč.
- c) Rekonstrukce lokality „Na Kopečku“ včetně vjezdů. Umístění stavby pozemky p.č. 9/1, 9/6, 9/9. V roce 2024 byla zpracována studie. Předpokládané náklady 10 mil. Kč. Předpokládaný termín realizace je závislý na případné dotaci.

- d) Rekonstrukce chodníků na hřbitově. Umístění stavby pozemek p.č. 77. Pozemek patří církvi, aktuálně jednáme o jeho bezplatném převodu na obec. Předpokládaný termín realizace 2027. Předpokládané náklady 0,5 mil. Kč.
- e) Rekonstrukce budovy pošty. Umístění stavby pozemek p.č. st. 163. Řeší se možnosti přesunu pobočky do jiné budovy.
- f) Oprava a rekonstrukce dvorku u garáže v základní škole. Umístění stavby pozemek p.č. st. 21. Předpokládané náklady 0,5 mil. Kč. Předpokládaný termín realizace 2027.
- g) Úprava komunikace a chodníku k mateřské škole, vybudování retardéru, za účelem zvýšení bezpečnosti. Umístění stavby pozemek p.č. 58/14. Aktuálně probíhá příprava projektu. Předpokládaný termín realizace 2026. Předpokládané náklady 6 mil. Kč.
- h) Rekonstrukce části zahrady mateřské školy. Umístění stavby pozemek p.č. 286/2. Předpokládaný termín realizace 2026. Předpokládané náklady 0,5 mil. Kč.
- i) Výstavba cesty pro pěší a cyklisty podél Čertůvky od hasičárny k č.p. 31 a přeložka struhy. Aktuálně probíhá příprava výběrového řízení na zhotovitele přeložení struhy. Předpokládaný termín realizace 2025-2026. Předpokládané náklady 3 mil. Kč.
- j) Oprava povrchu obecní komunikace v ulici k č.p. 63.
- k) oprava povrchu obecní komunikace v ulici k č.p. 144.
- l) Získání do majetku obce majetek TJ Sokol Staré Ždánice a následně výstavba nového oplocení fotbalového hřiště a rekonstrukce sportovního zázemí. Předpokládaný termín realizace 2025-2026. Předpokládané náklady 2 mil. Kč.
- m) Rekonstrukce břehů struhy v parku. Umístění stavby pozemek p.č. 450/31. Pozemek je ve vlastnictví Povodí Labe s.p.
- n) Stavební úpravy obecního objektu – rodinného domu spojené se změnou účelu užívání pro provoz dětské skupiny. Jedná se o objekt bývalé fary čp. 1 a jeho přestavba za účelem zřízení a provozu dětské skupiny. Předpokládaný termín realizace 2025-2026. Předpokládané náklady 25 mil. Kč. Aktuálně je vysoutěžena dodavatelská firma a čekáme na schválení dotace.

III) Kvalitní infrastruktura a vybavenost

- a) Finanční podpora příspěvkové organizace Základní škola a mateřská škola Staré Ždánice.
 - Předpokládaný příspěvek na provoz včetně energií 1,3 mil. Kč/rok.
 - Předpokládané náklady na rekonstrukci stropů v učebnách, podlah v jídelně a šatně, stěn v tělocvičně včetně kompletní malby 1 mil. Kč, předpokládaný termín realizace 2025.
- b) Vybudování cyklostezky do Plchu. Umístění stavby pozemky p.č. 1163, 1093. Pozemek p.č. 1093 je nově ve vlastnictví ČR a jednáme o jeho získání. Předpokládaný termín realizace 2027. Předpokládané náklady 7 mil. Kč, financování by mělo být částečně hrazeno z dotace.
- c) Vypracování projektu prodloužení splaškové kanalizace k firmě EXVER. Probíhá realizace akce. Předpokládaný termín dokončení včetně získání stavebního povolení 2025. Předpokládané náklady 0,2 mil. Kč.
- d) Výstavba fotovoltaické elektrárny na budově mateřské školy a čistírně odpadních vod. Probíhá vývěrové řízení na dodavatele. Předpokládaný termín realizace 2025. Předpokládané náklady 2 mil. Kč, na akci byla schválena dotace ve výši Kč.
- e) Zřízení dětské skupiny v budově čp. 1. Předpokládaný termín realizace 2026. Jednáme s externím provozovatelem.

- f) Intenzifikace čistírny odpadních vod. Předpokládaný termín realizace 2029. Předpokládané náklady 40 mil. Kč. Aktuálně probíhá jednání s Římskokatolickou církví ohledně nákupu pozemků, na které by se ČOV mohla rozšířit.
- g) Úprava a rozšíření zastřešení autobusových zastávek. Předpokládaný termín realizace 2025. Předpokládané náklady 200 tis. Kč.

IV) Životní prostředí

- a) Nahrazování kamenných záhonů květinovými záhony
 - záhony před obchodem, u křižovatky se silnicí II. třídy a podél silnice na Dolany jsou hotovy
 - záhon podél chodníku na křižovatce „u zrcadla“ bude realizován v roce 2025, předpokládané náklady 20000,- Kč, z velké části bude realizováno svépomocí dobrovolníků a SDH
- b) Výsadba stromů na pozemcích obce v extravilánu obce, které jsou určeny pro výstavbu polních cest, kterou by měl zajistit Státní pozemkový úřad. SPÚ není schopen stanovit, kdy bude výstavbu realizovat, ale lze předpokládat, že to nebude dříve jak za 5 let. Aktuálně probíhá jednání se zemědělci, kteří na pozemcích hospodaří. Výsadba stromů na pozemcích p.č. 1122 a 1250 by měla být realizována v roce 2026, výsadba bude částečně realizována svépomocí dobrovolníků, předpokládané náklady 200 tis. Kč.
- c) Výsadba stromů podél nově vybudované části struhy po dokončení akce přeložka struhy za hasičárnou, předpokládaný termín realizace 2026, předpokládané náklady 100 tis. Kč.
- d) Revitalizace plochy na pozemcích p.č. 549/1, 48/7, 48/6, 48/5 . Připravit projekt Realizace v roce 2026.
- e) Vybudování přírodní stezky na pozemku p.č. 1309 podél strouhy směrem na obec Krásnice. Probíhá zjišťování dotačních možností.
- f) Průběžná péče o stromy a zeleň.
- g) Zřízení ploch ve stylu kvetoucí louka.

4. Realizace a financování

- Využití státních a evropských dotací (např. IROP, SFŽP)
- Pravidelná aktualizace rozvojového programu
- Zapojení občanů do realizace projektů formou dobrovolnictví a komunitních akcí
- Roční akční plán (prioritní projekty, odpovědnosti, rozpočet)

5. Závěr

Tento program rozvoje vyjadřuje směřování obce Staré Ždánice na následujících pět let a staví na rovnováze mezi rozvojem a zachováním tradičních hodnot venkova. Slouží jako rámec pro rozhodování zastupitelstva a zapojení občanů do utváření místa, kde žijí.